

Christel Airas (toim.) : Minuutta etsimässä – kuusi tapauskertomusta suomalaisesta lapsi- ja nuorisopsykoanalyysistä
(Kustannusosakeyhtiö Teos 2022)

Psykologi, TM, psykoanalyytikko IPA, perhepsykoterapeutti VET, johtava perheneuvoja
Sari Sundvall-Piha

Toimitanut Christel Airas

**Minuutta
etsimässä**

Teos

*Kuusi
tapauskertomusta
lapsi- ja nuorisopsykoanalyysistä*

Suomalaiset lapsi- ja nuorisopsykoanalyytikot *Christel Airas, Elisabeth Haapatalo, Merja Kaleva, Leena Linna-Koskela, Mervi-Marja Mero, Inkeri Suominen* ja *Maarit Veikkolainen* ovat tehneet suuren ja tärkeän työn kirjoittaessaan Christel Airaksen toimittamaan teokseen suomalaisten lasten ja nuorten psykoanalyseista.

Sigmund Freudin (1856–1939) luoman psykoanalyttisen teorian ja käytännön voi sanoa olevan kaiken nykyisen psykoterapeuttisen hoidon taustalla. Freud itse oli neurologi, mutta kiinnostui ihmisen mielestä ja sen kerroksellisuudesta. Hän loi hoidon, jossa painotus oli ihmismielen moniulotteisuudessa, joka jakautuu tiedostettuun ja tiedostamattomaan puoleen. Tiedostamattoman puolen ymmärtämiseksi hoidossa korostettiin tiiviin kontaktin merkitystä. Myös muilla hoitoon liittyvillä seikoilla kuten analyysisohvan käytöllä (katsekontaktin vähentämiseen liittyen) pyrittiin luomaan otolliset olosuhteet ihmismielen tiedostamattoman puolen jonkinlaiseen ymmärtämiseen. Potilaan kanssa tavattiin vähintään neljä kertaa viikossa ja hoitojen pituus vaihteli hyvinkin lyhyistä ajanjaksoista vuosiin.

Freudin tytär Anna Freud kehitti myöhemmin psykoanalyyttistä teoriaa ja hoitoa lapsille ja nuorille soveltuvaksi. Aikuiset potilaat olivat tunneillaan asettuneet analyysisohvalle alkaakseen mahdollisimman vapaasti assosioida muun muassa unistaan. Lasten ja nuorten kanssa tämä hoitokäytäntö ei toiminut, minkä vuoksi oli valloitettava uusi maailma. Analyysihuoneet alkoivat täyttyä leikeistä, piirustuksista, saduista ja loruista. Tiivis kontakti vielä kehittymässä olevan minuuden kanssa vaati uudenlaista asennoitumista ja otetta psykoanalyytikoiltakin. Oli jätettävä sohvan takana paikallaan istuminen ja lähdeittävä lapsen mukana hänen maailmaansa.

Minuutta etsimässä -teoksessa seitsemän suomalaista psykoanalyttikkoa raottaa lasten ja nuorten psykoanalyttisen hoidon maailman ovea kauniilla ja herkällä tavalla. Tapauskuvausten avulla he konkretisoivat lasten ja nuorten kanssa työskentelyä, sen tapoja, erityisyyttä ja yllättävyyttä. Kuuden hoidon kuvauksessa he kukin onnistuvat luomaan vivahteikasta ja sensitiivistä kuvaa lasten ja nuorten psykoanalyttisesta hoidosta.

Teoksen alussa kuvataan ansiokkaasti myös lasten ja nuorten psykoanalyttisen hoidon historiaa. Siinä huomionarvoista on ollut se, että kyseistä hoitomuotoa on pyritty ja kyetty soveltamaan erittäin vaikeastikin häiriintyneisiin lapsuuden vuorovaikutussuhteisiin. Lapsia ja nuoria on hoidettu kuoleman, sairauden ja köyhyyden varjoissa ja varjoista. Historiaan liittyy klinikoita, joissa kyseistä hoitomuotoa pyrittiin tarjoamaan päivähoidon yhteydessä ennen kaikkea suuressa syrjäytymisuhassa elävien perheiden lapsille.

Minuutta etsimässä -teos on tärkeä maamerkki keskustelussa psykoterapioiden vaikuttavuudesta. Psykoanalyttisella hoidolla on ollut ja on paljon sanottavaa vaurioituneiden lapsuuden vuorovaikutussuhteiden jälkien korjaamisella. Työtä tehdään tiiviisti myös potilaiden vanhempien kanssa, mistä teoksessa on valaisevia kuvauksia.

Psykoanalyttisen hoidon saatavuuden suhteen voi vain toivoa, että sen vaikuttavuuden äärelle voisi päästä yhä useampi lapsi ja lapsen mukana myös hänen vanhempansa. Olennaista tällaisen kehityksen turvaamiseksi olisi lasten ja nuorten psykoanalyttisen hoidon ymmärryksen ylläpitäminen valtakunnallisesti muun muassa koulutuksissa. Tärkeää on myös pitää terveydenhuollon päättäjiä ajan tasalla siitä, mitä lasten psykoterapeuttisen hoidon maailmassa on tapahtunut ja tapahtuu. Minuutta etsimässä -teos on kädenojennus tähän suuntaan paitsi lasten kanssa eri positioissa työskenteleville myös päättäjille ja vanhemmille. Kaikille meille on vaikuttavaa lukea siitä herkästä, välittävästä ja oivaltavasta työotteesta, jolla teoksen analyttikot ovat lähteneet hoidossaan olevien lasten maailmaan. Tuossa asenteessa on jotakin olennaisen tärkeää paitsi lasten ja nuorten psykoanalytikoille myös kaikille muille, jotka tekevät työtä lasten kanssa. Minuuttaan voi löytää aina, kun saa olla kiinnostuneen ja välittävän hoidollisen katseen alla.